

Aleksis K – Sunnuntai-Kaleva

Älyölvinä

Oulu on päässyt jatkoon maailmanlaajuisessa kilpailussa, jossa etsitään älykkäitä kaupunkeja malleiksi tyhmemmille. Aika hyvin paikkakunnalta, jonka tunnetuimmat iskulauseet kuuluvat: ”Ookko nää pölijä?” ja ”Paska kaupunni”.

Kun nyt sitten älyssä kilvoitellaan, oululaisten on pakko opetella käyttäytymään asemansa mukaisesti. Ehkäpä muutama neuvo sallitaan siltä varalta, ettei älyllinen elämä ole vielä täysin avautunut ihan kaikille.

Koska kaupunki ei varmaankaan ole päässyt jatkoon aivan sattumalta, vaan tähänastisilla ansioillaan, varmintä ja viisainta on jatkaa aivan kuin mitään ei olisi tapahtunut. Oulussa on tälle tyylille ikioma sanakin: ölvinä. Siis ollaan ihan kuin ei oltaisikaan, muina miehinä, muka viisaina. Jos vielä maltetaan olla pukahtamatta mitään sekä kirjoittamatta lehtiin, sosiaaliseen mediaan ja muihin vessanseiniin, menestys älykaupungin uralla saattaa hyvinkin jatkua.

Pitkän päälle kysymys on kuitenkin siitä, kuinka kauas pelkkä ölvinäolo riittää. Älykisassa on mukana vielä parikymmentä muutakin kaupunkia, joten jotenkin pitäisi erottautua joukosta – silläkin uhalla, että yritys paljastaa ikäviä totuuksia ajatuksenjuoksustamme.

Perusvaatimuksena on ainakin jakolaskun alkeiden opettelu. Mahdollisimman monen oululaisen on tiedettävä, mikä on osamäärä, sillä älykkyyttä mitataan juuri älykkyydosamäärällä. Ainakin ennen vanhaan opetettiin jo kansakoulussa ja Elon laskuopissa, että osamäärä on jakolaskun tulos. Älykkyydosamäärä (ÄO) puolestaan saadaan muistaakseni jakamalla ihmisen älykkyydikä hänen oikealla iällä ja kertomalla tulos sadalla. Jos siis 60-vuotias on älyltään 30-vuotiaan tasolla, hänen ÄO:nsa on 50, eli hän on imbesilli ja voi muuttaa Oulusta Manseen. Päinvastaisessa tapauksessa henkilön älykkyydosamäärä on 200, ja hän voi liittyä Oulussa Mensaan.

Vaan kuinka lienee nykyisin? Opetetaanko vanhaa kunnon jakolaskua ja osamääriä enää ollenkaan näinä joukko-opin aikoina? Sanonnan mukaan joukossa tyhmyys tiivistyy, joten joukko-oppi ei kuulosta oikein pätevältä menetelmältä älykkyyden mittaamiseen. Ehkä siksi onkin viisainta opetella ynnälaskua: lasketaan kaikkien oululaisten älyt yhteen ja ilmoitetaan tulos älykilpailuun. Uuden Oulun toteutuessa oululaisia on jotain 150 000, ja vaikka porukka olisi keskimäärin hieman vajaaälyistä, summaksi on kohtuullisen helppo saada vähintään 100 000. Kyllä sillä summalla pystytään hakkaamaan ainakin pienempien kaupunkien älykkyydosamäärät.

Älykaupunkikilpailussa on mietittävä myös sitä, miten kaupunki ylipäänsä voi olla älykäs. Sen asukkaat voidaan sellaisiksi kuvitella, mutta että itse kaupunki, maantieteellinen yksikkö, jonka ei tiedetä omin päin ajattelevan? Jos ja kun se kuitenkin näyttää olevan mahdollista, kannattaa Oulussa varmuuden tarkistaa esimerkiksi nimistö ajan tasalle. Ainakin Hönttämäen kaupunginosalle on syytä ruveta vaivihkaa etsimään uutta nimeä, vaikkapa sellaista kuin Ällinperä, Takaraivo tai Ratiola. Nuo kuulostavat sen verran oikeilta nimiltä, ettei välttämättä kukaan edes huomaisi muutosta.

